

**Raftul
Denisei**

Colecție coordonată de
DENISA COMĂNESCU

ROMANA PETRI SĂ FURI NOAPTEA

Traducere din italiană și note de
MIHAI BANCIU

HUMANITAS
fiction

Redactor: Anca Dumitru
Coperta: Angela Rotaru
Tehnoredactor: Manuela Măxineanu
Corector: Cristina Jelescu
DTP: Dragoș Dumitrescu, Veronica Dinu

Tipărit la Livco Design

ROMANA PETRI
RUBARE LA NOTTE

Copyright © 2023 Mondadori Libri S.p.A., Milano
Published by arrangement with Grandi & Associati, Milano
All rights reserved.

© HUMANITAS FICTION, 2025,
pentru prezenta versiune în limba română

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
PETRI, ROMANA
Să furi noaptea / Romana Petri; trad. din italiană și note
de Mihai Banciu. – București: Humanitas Fiction, 2025
ISBN 978-606-097-606-6
I. Banciu, Mihail (trad.; note)
821.131.1

EDITURA HUMANITAS FICTION
Piața Presei Libere 1, 013701 București, România
tel. 021.408.83.50, fax 021.408.83.51
www.humanitas.ro

Comenzi online: www.libhumanitas.ro
Comenzi prin e-mail: vanzari@libhumanitas.ro
Comenzi telefonice: 0723.684.194

*Ritei Albertini, doamnei Albertini,
survolatoare fugară a unor galaxii îndepărtate*

„Ne vom aminti de planeta aceasta.“
—VILLIERS DE L'ISLE ADAM¹

1. Auguste Villiers de l'Isle-Adam (1838–1889), poet, prozator și dramaturg francez.

Cap Juby, 27 februarie 1928

Iubită mamă,

Vă cer iertare pentru întârziere, știu că v-am obișnuit cu alte ritmuri. Însă de această dată eu am fost cel nevoit să se obișnuiască. Poate că nu e cuvântul potrivit, însă nu îmi vine altul în minte. Aș putea spune stupoare – să mă obișnuiesc, să mă adaptez stuporii –, dar nu redă ideea. Nu contează, dumneavoastră mă cunoașteți ca nimeni altcineva. Să zicem că nu am făcut decât să privesc în jurul meu, pe pământ și în timpul zborului. Am pierdut tot acest timp ca să privesc lucrurile. Pierdut doar în raport cu faptul că încă nu v-am scris, fiindcă în realitate adevărata mea senzație a fost întotdeauna aceea că l-am găsit. Scuzați-mi repetiția, însă aici e timp din belșug, și am descoperit că nu-mi displace.

Știu că sunteți îngrijorată, care mamă nu ar fi – cu un copil atât de departe de casă, în deșert? Și care să facă ceea ce fac eu: să conducă o aerogară poștală în Maroc, într-un loc care se cheamă Cap Juby, la câțiva kilometri buni de zona Rio de Oro¹, unde, vă asigur, nu există nici râu, nici aur, ci numai spanioli care nu pot să-i vadă pe francezi, și-apoi maurii cu sclavii lor,

1. Fost teritoriu spaniol din Africa de nord-vest, care a făcut parte, până în 1974, din Sahara spaniolă.

izarguinii, sângeroșii ait-toussa. Gândiți-vă că aici liniștea absolută a deșertului este uneori sfâșiată numai de împușcături. Pușinii mauri care lucrează la noi, de fiecare dată, se aruncă instinctiv la pământ. Noi nici măcar nu le mai dăm atenție.

Dorm pe o laviță prea scurtă pentru înălțimea mea. Acum câteva zile, unul dintre mauri i-a mai adăugat o laviță mai mică, pe care am folosit-o imediat pentru cap. L-am văzut cum râdea arătându-și dinții lui tineri, de un alb strălucitor. Și atunci am înțeles că ar fi trebuit să procedez invers: s-o folosesc pentru picioare.

Aici toată lumea mă iubește, însă mă consideră un țicnit. În primul rând, fiindcă de cum îmi dau seama că un avion poștal e în întârziere, pornesc aparatul meu Breguet 14¹, pentru a mă duce să-l caut, iar în al doilea rând, pentru că, atunci când unul dintre avioanele noastre cade în deșert, mă pricep să mă târguiesc (întotdeauna pe spezele mele, evident) pentru prețul câtorva cămile și să organizez o expediție care să ducă toate sculele necesare pentru repararea acelui obiect superior în comparație cu oricare altul, întrucât este capabil să zboare. Odată, un șef de-al meu m-a întrebat cum de fac un lucru atât de puțin productiv. Voia să spună că cheltuielile pentru expediție depășeau adesea valoarea avionului. I-am dat un răspuns care, știu, v-ar fi plăcut foarte mult: i-am spus că recuperarea unui avion prăbușit în deșert e o chestiune de stil. N-a avut nimic de adăugat. A așteptat să-l repar și să fac un tur de probă înainte să mă întorc la Cap Juby. A fost o decolare foarte dificilă, Breguetul s-a ridicat cu mare efort. Dumneavoastră nu știți, însă deșertul e plin de dune, iar pe pista aceea de aterizare improvizată, aveam dinaintea mea trei dintre ele. Și astfel, înainte de a reuși să ating din

1. Avioanele Breguet, inventate de inginerul Louis Breguet (1880–1955), s-au remarcat ca bombardiere în Primul Război Mondial. După război, au fost adaptate pentru uz civil, fiind, între altele, avioanele cu care a fost dotată prima linie poștală aeriană din Franța.

nou pământul, le-am mângâiat din plin pe toate. Simțindu-mă puțin exaltat, am subliniat acest lucru, strigând: „Prima dună, atinsă! A doua, atinsă! Atinsă și a treia!“ După care am frânat, cu tot ochiul acela care de la o vreme mă doare și se înroșește pentru că nu vreau să-mi pun ochelarii în timpul zborului, și, coborând, am zis: „Dacă aveți încredere și socotiți că nu aveți altă opțiune, suntem gata de plecare.“

Există un lucru care mă emoționează în munca aceasta a mea: faptul că avioanele noastre transportă poșta. Scrisori, mamă. Munți de cuvinte pe care oamenii le așteaptă. Și să nu credeți că sunt curios ce conțin, nu aș deschide vreuna pentru nimic în lume; orice farmec s-ar risipi. Eu trebuie să le strâng ca pe niște ipoteze în mintea mea. Nimic mai mult. Și să zbor cu ele. Și să aștept să sosească noi piloți, care să aducă altele. Să știu că este o misiune importantă și că scrisorile acelea trebuie duse la destinație cu prețul vieții.

Mai este și un alt lucru pe care vreau să vi-l împărtășesc: aici, în deșert, mă simt acasă. Nu că eu nu v-aș simți lipsa și pe cea a unei vieți comode, a femeilor frumoase care se plimbă pe stradă, a dorințelor pe care fiecare bărbat le țese, văzându-le trecând, a cafenelelor din care să asțiți la viața celor care umblă prin oraș cu o destinație precisă. Însă aici mă simt bine, iar această mică baracă de lângă Centrul aeropoștal mi se pare că e prima mea casă adevărată. Știu că atunci când, într-o zi, voi fi nevoit să plec, viitoarele mele povestiri vor avea drept protagonist numai locul acesta. Cred că m-a marcat cu mai mult decât cele patruzeci de grade ale sale din timpul zilei și gerul ce se înstăpânește noaptea. E această absență a lumii, e pericolul său, e tihna pe care ți-o dă liniștea.

Nu vă puteți închipui de câte ori un Breguet cade în deșert, obligându-mă să plec pentru a salva pilotul și avionul. Mă veți întreba poate din ce motiv nu vorbesc despre piloții morți. Desigur, uneori îi găsim răniți, însă morți, aproape niciodată.

Cred că ceea ce îi face să nu-și rupă gâtul sunt suprafața moale a deșertului, greutatea mică a avioanelor, elasticitatea lor și îndemânarea acestor piloți pentru aterizările imprevizibile. Aterizări care se petrec aproape întotdeauna din lipsa carburantului. Dumneavoastră nici măcar nu vă puteți imagina cum, uneori, ajungi să mergi în gol. Nu știu ce e, îmi spun că e ceva ce ține de deșert. Vă asigur că indicatorul de benzină arată cu o mai mare precizie cantitatea de nisip din conducte decât carburantul din rezervor. Și-apoi, credeți-mă, o fi fiind busola o invenție extraordinară, însă, după părerea mea, cel puțin aici, este mai mult o sfârlează decât altceva.

Prin părțile acestea există și unii care merg la vânatoare de piloți. De când au descoperit că uneori scrisorile conțin bani, piloții sunt pândiți precum potârnichele. Nu este plăcut să zbori cu gloanțele care te urmăresc. Mie mi s-a întâmplat. Ca să nu mai vorbim de faptul că uneori câte un pilot e răpit, iar pentru a aduna răscumpărarea trebuie să faci adevărate scamatorii. Tratatările sunt lungi, și aproape întotdeauna mă duc eu, însoțit de un maur care locuiește cu noi și pe care-l iau drept interpret. Se prefac a scădea prețul, pentru ca apoi să îl crească brusc. Pe unul dintre piloții căzuți îl făcuseră sclav. Închii-puiți-vă! Atunci am realizat că nu mai era vorba de răscumpărare, trebuia să simulez că vreau să-l cumpăr ca sclav. Odată am cumpărat un sclav din Dakar¹, care îmbătrânise și devenise inutil. Când am aflat că-l abandonaseră în deșert și că în fiecare dimineață trimiteau copiii să vadă dacă mai mișcă, am hotărât să îl luăm noi. Cât au durat tratativele, care au fost extenuante, ne-au răs în spate. Maurii sunt foarte inteligenți, știu cât pot câștiga, îi amuza sensibilitatea noastră prostească. Dar până la urmă l-am cumpărat și cu primul zbor poștal care

1. Capitala Senegalului, punctul terminus al liniei aeriene Toulouse–Cap Juby–Dakar, la care era angajat Saint-Exupéry.

mergea la Dakar l-am trimis înapoi la el acasă, dându-i și câțiva bani. Ne-a scris după un timp, spunând că jumătate din ceea ce-i dădusem cheltuisese cu prostituatale. În seara aceea eram în patru, și l-am sărbătorit cu o sticlă de vin bun și cu două cutii de pateu.

Unul dintre noi nu îl întâlnise niciodată, dar tot l-a sărbătorit cu entuziasm. Însă lucrurile nu merg întotdeauna așa. Am aflat despre tratative în timpul cărora, în așteptarea plății, maurii îi făcuseră bucați pe prizonieri.

Pentru moment nu avem radiouri. Eu nu m-am dat bătut, știu că sunt pe cale să sosească, dar am fost primul pilot, cel puțin aici, la Cap Juby, care și-a dotat aparatele sale Breguet 14 cu porumbei voiajori, cărora să li se dea drumul în caz de accident.

Tocmai am fost numit director al aerogării de către inspectorul general, colonelul de la Peña. Prin urmare v-aș ruga, când veți răspunde scrisorilor mele, să le adresați simplu lui Antoine Saint-Exupéry, evitând, vă rog, de-ul nostru de dinaintea numelui de familie. M-ar face numai să mă simt stânjenit. Știu că veți înțelege. Sunteți la fel ca mine.

Vă mărturisesc că nu m-am schimbat mult. Continui să mă consider un incapabil, chiar dacă aici se afirmă contrariul. S-o datora insucceselor din îndeletnicirile precedente? Continui să mă socotesc o persoană răsfățată și leneșă, mă plictisesc de ceva destul de repede. Și sunt convins că n-am să găsesc niciodată o femeie pe care s-o iubesc. Acest lucru vi-l mărturisesc ca pe suferința cea mai chinuitoare. Așa am crescut, diferit de cum aș fi putut. Dar cel puțin vă am pe dumneavoastră, dumneavoastră care, sunt sigur, mă veți prețui întotdeauna pentru ceea ce sunt. Și îmi lipșiți mult.

Un singur lucru îmi e clar: știu ce înseamnă aventură pentru mine. Este o nevoie constantă de a descoperi locuri noi, de a mă lăsa purtat de picioare, de a nu fi sigur de ziua de mâine.

Iar acest lucru, o știți, îmi iese perfect. Sper ca, la întoarcere, toate experiențele aventuroase prin care voi fi trecut să mă facă bun de înșurat.

Am însă o mare, minunată noutate să vă comunic. Am îmblânzit un cameleon. Să zicem că noua mea ocupație este cea de îmblânzitor, și îmi reușește bine. Și este și un cuvânt frumos, nu găsiți? Sunt pe cale să reușesc și cu o gazelă. Dar a trebuit să renunț cu o vulpe de deșert, căreia aici îi spun fennec. Am încercat și cu un câine de-al spaniolilor, dar m-am ales cu o mușcătură pe un umăr. Nu contează, am înțeles că îmblânzitul este pentru mine un fel de vocație, un cuvânt aproape religios. Sunt sigur că mă veți înțelege.

M-ați cunoscut întotdeauna ca pe un copil, iar apoi ca pe un tânăr exuberant și melancolic. Ei bine, vă comunic faptul că în această perioadă mă pot considera un bărbat aproape fericit. Munca aceasta face să mă simt trei lucruri deodată: puțin aviator, puțin ambasador și puțin explorator. Mi se pare că am realizat un vis niciodată exprimat în copilărie. Însă care cu siguranță îmi aparținea, acest lucru îl știu cu certitudine. Uitam: sunt foarte iubit de copiii din deșert, iar ca să reușesc să vorbesc cu ei iau lecții de arabă. Pentru moment am învățat să spun: „Copii, veniți la mine“, iar ei aleargă, râd, se amuză. Fac unele dintre vechile mele trucuri cu cărțile, nici nu vă puteți închipui fețele lor. Se pare că îmi zic vrăjitorul. Să sperăm că nu va veni nimeni să-mi taie capul în somn.

Niciodată nu se știe câți suntem la cină, depinde de sosirea piloților și dacă sunt punctuali. Însă sunt niște cine foarte frumoase; atunci când numărul persoanelor crește, lungim masa și adăugăm câteva scaune desperecheate. Uitasem să vă spun că am îmblânzit și o hienă, însă în timpul acestor mese, din pricina duhoriei, o ținem legată afară. Numărul nostru fix e patru: mecanicul, Toto, și ajutorul lui, Marshal, iar apoi Kiki, maimușica lui Toto, care mănâncă la masă cu noi.

Dar să nu credeți că totul este atât de amuzant; în general sosesc piloți la fiecare opt zile, iar mecanicii se ocupă cu reparatul avioanelor chiar și la două sute de kilometri de unde mă afl eu. Și astfel, când nu trebuie să zbor, mă pomenesc singur aici, în deșertul meu. Expresia care mi-a venit în minte prima dată a fost: „La mii de kilometri de orice pământ locuit”¹, și m-a tulburat într-o câtva, pentru ca apoi să se transforme într-o plăcere stranie. Sunt zile în șir de liniște. Uneori mă simt prins de Sahara asemenea unei muște în chihlimbar. Însă dumneavoastră știți bine: cu toate că îmi place să vorbesc, știu să apreciez și liniștea, nu există un alt loc care să favorizeze mai mult meditația, lucru nu foarte dificil pentru mine, înclinat cum sunt spre abstractizare. Și-apoi tăcerea deșertului nu este de un singur fel. Există cea a păcii de amiază, când soarele reține gândurile în suspensie; cea falsă, purtătoare de insecte, și ca atare prevestitoare a furtunilor de nisip; există tăcerea-mister, când din depărtare sosesc glasurile șopotitoare ale arabilor; cea ascuțită, care, noaptea, te face să-ți ții răsuflarea. Și apoi e cea care vă privește pe dumneavoastră, tăcerea melancolică, ce te face să te gândești la oamenii dragi.

Am scris șase rânduri ale unei cărți pe care-o am în minte. Pentru mine e deja mult. Șase rânduri într-o zi îmi dau speranțe, cred că o voi duce la capăt, chiar dacă încă nu aș ști să vă povestesc subiectul. Însă un lucru e sigur, va vorbi despre zbor, despre deșerturi, despre nopți cu stele. Nici măcar nu am idee cât timp voi rămâne aici, dar să știți că întoarcerea acasă, lângă dumneavoastră, o simt întotdeauna ca pe un premiu de câștigat. Aflați însă și faptul, și să nu vă necăjiți, că acesta va fi pentru mine locul plângerii. Știu că nu voi avea alte subiecte, în scris ca și în conversații. Zilele pe care le trăiesc aici sunt cele

1. Din Antoine de Saint-Exupéry, *Micul prinț*, Humanitas, București, 2017, trad. de Marieva Ionescu, p. 9.

CUPRINS

1. O bicicletă zburătoare	17
2. <i>Le baptême de l'air</i>	26
3. Este o boală gravă?	42
4. Sunteți fântâna sufletului meu.	56
5. Domnule, eu doresc mai ales să zbor.	67
6. Oare crede dacă îi spun că adesea, în timp ce zbor, iau notițe?	84
7. Voiam să vă cer să vă căsătoriți cu mine	97
8. Bună ziua, Lagertha, cea mai frumoasă regină din Kattegat	112
9. Îți cer iertare, dragostea mea, pentru toate suferințele pe care ți le-am pricinuit și pentru cele pe care ți le voi mai pricinui.	125
10. Dar aceasta este seara de Anul Nou?	133
11. Salvați-mă, trimiteți-mă pe front!	146
12. Priviți în jurul dumneavoastră. Oare nu trăim pe o planetă ciudată?	158
13. Iată că se instalează în eternitate	169
14. Îți amintești cum ne-am iubit?.	190

15. Cam ȕicnită	204
16. Dacă nimeni încă nu a înȕeles, Trandafirul, singurul trandafir adevărat din roman, sunt eu	221
17. Arată-mi-te, Doamne, fiindcă totul e foarte greu când îți pierzi dorinȕa de Dumnezeu	239
18. Fără îndoială, dumneata îți dai seama că te comorȕi ca un ticălos	249
19. Când îți mor zeii, mori și tu	264
20. Mamă, pot să vă ofer un trandafir?	275